

Uchwała Nr 34.166.2022
Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą
z dnia 31 marca 2022 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024.

Na podstawie art. 176 pkt.1 oraz art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006,1981, 2270, 2328) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583) Rada Gminy Grabów nad Pilicą uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grabów nad Pilicą.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Inż. Marcin Brynda

(

(

Załącznik Nr 1
do Uchwały Rady Gminy
w Grabowie nad Pilicą
Nr 34.166.2022
z dnia 31.03.2022

**Gminny Program
Wspierania Rodziny
w Gminie Grabów nad Pilicą
na lata 2022-2024**

(;

(.0

I. Wstęp

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie polskim. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mówi, że „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.”¹ Do szczególnej pomocy ze strony państwa mają prawo rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza rodziny wielodzietne i niepełne.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna, składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa. Stanowi pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z jakim styka się dziecko. Rodzina jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Oddziaływanie wychowawcze rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży poprzez przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina, wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju i prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może jednak zagrażać szereg różnych czynników. Znaczący wpływ mają zjawiska patologiczne, bowiem ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która potrzebuje pomocy z zewnątrz, ponieważ sama często nie potrafi rozwiązywać swoich problemów, w celu wyjścia z sytuacji kryzysowych oraz sprostać swoim obowiązkom względem dzieci. Do zjawisk patologicznych, prowadzących do niewydolności opiekuńczo-wychowawczej, zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość i przemoc w rodzinie. Ich występowanie często powiązane jest z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które stanowią podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Powyższe problemy są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występujące w rodzinie trudności są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin.

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., art. 18.

(

(

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w szczególności przez pracowników socjalnych, a w razie potrzeby przez asystentów rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia, przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę. Pomoc rodzinie ma na celu przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania, poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu oraz w społeczeństwie.

Program został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. Finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Podstawa prawna Programu.

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z 2001r. Nr 28, poz.319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471, z 2009 r., Nr 114 poz, 946,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006,1981, 2270, 2328),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) ,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2021 r. poz.1119, 2469, z 2022 r. poz. 24, 218),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021r. poz. 2469),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, 2270, z 2022 r. poz. 1, poz.66),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 oraz z 2022 r. poz. 583)
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).

II. Diagnoza społeczna Gminy Grabów nad Pilicą (dane z XII 2021 r.)

1. Charakterystyka demograficzna

W 2021 r. w Gminie Grabów nad Pilicą mieszkało 3 898 osób (dane z ewidencji ludności), w tym 1 900 kobiet i 1 998 mężczyzn. W wieku przedprodukcyjnym odnotowano 827 osoby, w tym 390 kobiet i 437 mężczyzn. Liczba osób w wieku produkcyjnym wynosiła 2 359, w tym 1 049 kobiety i 1 310 mężczyzn. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym była równa 712, w tym 461 osoby to kobiety i 251 osób to mężczyźni. Obrazuje to poniższa tabela:

2021 rok	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	390	437	827
Liczba osób w wieku produkcyjnym	1 049	1 310	2 359
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	461	251	712
Łącznie	1 900	1 999	<u>3898</u>

III. Odbiorcy Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest głównie do rodzin dysfunkcyjnych, jednakże wsparciem objęte zostaną także rodziny, które na skutek różnych sytuacji życiowych, znalazły się w sytuacji wymagającej udzielenia pomocy przez placówki i instytucje, prowadzące działania na rzecz wspierania rodziny.

Program głównie kierowany jest do:

- rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych i zagrożonych kryzysem, w których występują: ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia oraz inne negatywne zjawiska,
- rodzin dotkniętych przemocą,
- rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

- rodzin wielodzietnych,
- rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym,
- małoletnich matek,
- rodzin niepełnych,
- rodzin wychowujących dzieci w wieku 0-5 lat,
- rodzin zmagających się z trudnościami wychowania dzieci w wieku dojrzewania,
- rodzin naturalnych, w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej (na dzień 31.12.2021 r. w pieczy zastępczej na naszym terenie jest 3-je dzieci).

Przewidywana praca z rodziną oraz wszelkiego rodzaju formy pomocy mają na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, jak również aktywizację i wzmocnienie działalności instytucji, placówek i organizacji pozarządowych na rzecz wspierania rodziny. Działania skierowane są na zapewnienie bezpieczeństwa dzieci oraz podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów w celu zapewnienia optymalnego rozwoju dzieci oraz ogólnego podniesienia jakości życia całej rodziny.

Wszelkie działania mające na celu wsparcie rodziny są niezwykle ważne, gdyż wzmacniając rodzinę, wzmacniamy kapitał społeczny społeczności lokalnej.

IV. Lokalny system wspierania rodziny

Gmina prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodzin, szczególnie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Inicjatywy skierowane są na promocję wartości rodzinnych oraz umacnianie rodziny. W procesie wspierania rodzin uczestniczą przedszkole, szkoły, instytucje i placówki działające w obszarze pomocy społecznej, zdrowia, kultury, sportu i rekreacji.

W zakresie poradnictwa i interwencji, związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców/opiekunów dzieci, prowadzone są następujące formy działań:

1. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego w Grabowie nad Pilicą przy ul. Parkowej 2, którego misją jest niesienie pomocy terapeutycznej i psychologicznej osobom znajdującym się w ciężkiej sytuacji życiowej, w szczególności osobom uzależnionym od alkoholu, osobom współuzależnionym, osobom doświadczającym przemocy, wymagającym pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz pomocy w radzeniu sobie w traumie.

3. Działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja pełni funkcje doradczo - konsultacyjne przy realizacji Gminnego Programu oraz podejmuje czynności zobowiązujące osoby uzależnione, będące często sprawcami przemocy, do poddania się leczeniu odwykowemu.
4. Przeprowadzanie przez pracowników socjalnych wywiadów środowiskowych dotyczących rodzin z problemem alkoholowym, rodzin gdzie istnieje podejrzenie stosowania przemocy.
5. Działania wspierające i interwencyjne pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
6. Realizacja „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, którego celem jest wspieranie, wskazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie nad Pilicą, rodzin dotkniętych problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
7. Prowadzenie dożywiania dzieci. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, pokrywa koszty posiłków w szkołach dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia oraz udziela pomocy finansowej na zakup żywności w ramach tego Programu.
8. Przyjmowanie wniosków „Karta Dużej Rodziny”, w celu wspierania i promowania rodzin wielodzietnych oraz wydawanie w/w Kart.
9. Realizacja programów profilaktyczno - edukacyjnych, m.in. z zakresu profilaktyki uzależnień oraz sportowych, zajęć dla dzieci i młodzieży szkolnej przez szkoły.
10. Działania pedagogów i psychologa w szkołach.
11. Prowadzenie działań edukacyjnych, opiekuńczych i wychowawczych służących wzmocnieniu kompetencji rodziców, w rodzinach zagrożonych przemocą, przez szkoły, placówki i instytucje prowadzące działania na rzecz wspierania rodziny oraz przez organizacje pozarządowe.
12. Organizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej.
13. Realizacja stypendium szkolnego dla dzieci z rodzin o niskim dochodzie.
14. Realizacja programu Rodzina 500 Plus(do 31.05.2022 r.).
15. Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
16. Organizacja integracyjnych imprez szkolnych dla dzieci oraz z udziałem rodziców i opiekunów dzieci: Dni Dziecka, Dni Rodziny, Tydzień Profilaktyki, Bale choinkowe, rodzinne wycieczki, pikniki rodzinne ze wspólnymi zabawami, turniejami i konkursami o tematyce prorodzinnej. Kontynuacja przedsięwzięć, w których uczestniczą szkoły oraz inne

placówki skierowanych na umacnianie rodziny, promocję wartości rodzinnych, wspieranie i umacnianie więzi rodzinnych, poprzez działania edukacyjne, profilaktyczne, rekreacyjne i sportowe oraz wspólną zabawę dzieci i rodziców.

V. Cele, zadania i realizatorzy Programu

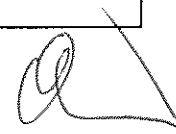
Cel główny: Stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Grabów nad Pilicą.

Cele szczegółowe:

Cele	Zadania
Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin	<ul style="list-style-type: none">• Monitorowanie i stała diagnoza warunków życia rodzin• Zapewnienie pomocy finansowej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej• Objęcie pomocą dzieci, szczególnie w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki, organizowanie wypoczynku letniego, umożliwienie korzystania z organizowanych form spędzania czasu wolnego• Praca z rodziną poprzez prowadzenie szeroko pojętej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych• Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia• Podejmowanie działań wspierających, mających na celu aktywizację społeczno-zawodową rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w celu umożliwienia im podjęcia zatrudnienia

<p>Wspomaganie funkcjonowania rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca wszystkich podmiotów działających na rzecz rodziny • Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności działającej na rzecz wspomagania rodzin i umocnienia więzi rodzinnych • Działalność placówek wsparcia dziennego, tj. świetlic („CYBERIA”) • Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, prawnego) • Podejmowanie działań mających na celu powrót do rodzin naturalnych dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej • Rozwój i wykorzystywanie bazy sportowej w celach rekreacyjnych
<p>Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizowanie przez szkoły programów profilaktycznych • Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez pomoc materialną - stypendia, podręczniki, udział w projektach, konkursach • Wspieranie potrzeb edukacyjnych dla dzieci wykazujących problemy edukacyjne • Udzielanie wsparcia psychologicznego uczniom wymagającym takiej formy wsparcia oraz ich rodzicom • Organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców • Wzbogacenie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych
<p>Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praca socjalna z rodziną znajdującą się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzona przez pracownika socjalnego • Zatrudnianie asystenta rodziny • Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową • Podejmowanie działań w celu zapewnienia objęcia nadzorem kuratora nad małoletnimi pozbawionymi wystarczającej opieki ze strony rodziców • Wspieranie działalności świetlic i placówek wsparcia dziennego oraz organizowanie w nich pomocy i opieki dla dzieci w godzinach pozaszkolnych(świetlica „CYBERIA”, biblioteka) • Organizowanie w szkole kółek zainteresowań, zajęć wyrównawczych

<p>Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży, zapobieganie zjawiskom przemocy oraz profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielenie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy • Zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych (punkt konsultacyjny) • Prowadzenie działań informacyjno-educacyjnych, ... zwłaszcza skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, na temat uzależnień i ich negatywnych skutków • Realizacja programów dot. uzależnień, agresji, adresowanych do dzieci i młodzieży
---	---

Realizatorzy Gminnego Programu

Zadania wynikające z Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Urzędem Gminy, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkołami, biblioteką, organizacjami pozarządowymi, Parafiami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Policją, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Sądem Rejonowym i Powiatowym Urzędem Pracy.

VI. Przewidywane efekty

1. Stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia dla rodzin z trudnościami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
3. Zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży.
4. Ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej .
5. Umożliwienie powrotu do rodziny biologicznej dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej instytucjonalnej bądź rodzinnej.

Realizacja Programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Oczekiwany rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie przemocy oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Grabów nad Pilicą.

VII. Źródła finansowania Programu

Realizacja zadań Programu może być finansowana:

- ze środków własnych budżetu samorządu terytorialnego,
- z dotacji celowych z budżetu państwa,
- ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Monitorowanie Programu

Monitoringiem Programu zajmować się będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie nad Pilicą, na podstawie pozyskiwanych informacji oraz danych uzyskiwanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

Celem bieżącego monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami, na bieżąco będą one weryfikowane i dostosowane do potrzeb grupy docelowej.

Z realizacji Programu będzie przedłożone Radzie Gminy sprawozdanie do dnia 31 marca 2025 roku.

()

1000000000

()